

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 an întreg
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dus
la casa cu 1 fl. mai mult pe
an; — trimis cu poșta în
întrul monarhie pe 1 an
întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
În străinătate pe 1 an 10 fl. sau
22 franci, pe 6 luni 5 fl. sau 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politic, național-economic și literar.

Anul V.

Orice inserate,

se platesc pe serie sau linia, cu
litere merite garmoniu, la primă
publicare câte 7 cr., la a doua și
a treia câte 6 cr. v. a. și preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rului public.

Prenumeratiunile se pot face
în modulu celui mai ușor prin
asemnatunile poștei statului, a-
dressate de a dreptul la Redacți-
nea Diariului

„Observatoriul” în Sibiu.

Nr. 34.

— Sibiu, Sâmbătă 1/13 Maiu. —

1882.

Ungaria.

— Budapesta, 9. Maiu. Maiestatile Loru
se afla érași în capitală Ungariei, unde fu chiamtu
și ministrulu de estene generalulu com. Kálnoki.
Monarchulu după conferise câte 1 ora cu mi-
nistrulu presedinte Tisza și cu Kálnoki, în alta
di trecu în revista trupele; în altă primi în au-
dientia preste 90 de persoane, între care mai
mult barbati de rang înalt. S'a dat și masa
mare la palatu, și balu.

În 6 Maiu se tinu consiliu de ministrii, care
se încep la 7 ore seara și tinu până la
2 ore după miezul nopții, cu recreatiune
numai de ora petrecuta la cina. A sedé în con-
siliu câte 6 ore întinse, însemna a se ocupa de
afaceri din cele mai importante. Deunadi se mai
tinu și în Viena un consiliu de ministru
din ambele parti ale monarhie, atunci inse sub
presidiulu Mai. Sale, și tinu vreo patru ore.

În 2/14 Maiu se deschide congresulu serbescu
la Carlovit; din acesta cauza patriarchulu
Anghelici și după elu betranulu episcopu Stoicovici
mergendu la ministrulu presedinte Coloman Tisza,
fiacare în audientia privata, conferira în afacerile
bisericești serbesci naționale, cu ce scop și rezultat,
se va vedea mai pe urma, căci până acum toate
lucrurile sunt învelite în secretu.

— Nu era destui jidovi în Ungaria și des-
tule griji pe țiera, ci mai trebuie se se adauge una:
Navalirea jidovilor goniti din Rusia cari trecu
cu miile în Galiti, era de acolo în Ungaria.
Adunarea municipala din comitatulu Satmaru, că
unulu din cele mai espusa la invasiune și alaturea
cu Marmati, mai coplesita de jidovime, luă de-
unadi o decisiune de a nu suferi o noua invasiune
și de a cere dela guvern, că se ia măsuri de
aparare, apoi acelu concludu alu seu ilu comunică
în forma de cerculariu cu toate comitatele spre
a lucra în conformitate. Unele municipie luara
cerculariulu spre știință fără a merge mai departe;
alte inse, buna ora că com. Somogy aproape întregu
magiaru, protestandu cu tota energiă contra in-
vasiunei jidovesci, declarara totuodata în sensulu
doctrinelor antisemitilor lui Istoczy, pe elementulu

jidovescu că periculosu pentru națiunea magiara
și pentru statu. Acelea manifestatiuni iritara pe
„P. Naplo”, în cătu îi scapă din pēna marturi-
sirea, că ungurii au trebuință foarte mare de pungile
jidovilor milionari, prin urmăre se nu se prea
pōrte reu cu ei, ci precum au ajutat în 1876—7
pe emigranții din Bosni, se ajute pe jidovii
muscalesci, apoi se le faca cale în alte țieri, în
America sau airea (buna-ora în Moldova!)

— Cameră deputatilor a luat în des-
batere tarifă noua. Opositiunea făcu din proiectu
cestiune de principiu: Mai antaiu se se decida
ruperea comuniunei devama cu Austria, se traga
linia între cele două staturi dualistice și numai
după aceea se se redactedia tarifă noua, curatu
pentru Ungaria. Acestu scopu nu se va ajunge,
semeniță inse este aruncata și diece sau cincispre-
diece ani înca nu facu vietiță veciloru.

Crisă în Irlanda.

Incependu cu Nr. 35 alu „Observatoriulu”
din 1881 publicaseram o serie de articli din istoria
politica și sociala a Irlandei, făcendu ici-colea câte
o asemănare. Aceia caror li se va fi parutu acelu
studiu prea straniu de noi și de țierile noastre,
după infricositele evenimente din urma voru cunosce
dōra, că în dilele noastre Irlanda s'au apropiatu
foarte tare de noi. Cautati la miserabilă portare a
mai multor proprietari din Moldova, la jafurile
din Banatu, la miile de procese agrare din
Transilvania, la jafurile titulate comasatiune și
segregatiune, la migratiunile necumate, la suc-
cesivă expropriare a tuturor romanilor din
Bucovina.

Dacă se nu se pōta dice că acestea sunt
vorbe rentatiōse și tendentiōse de ale unor de-
magogi, dati se ascultam pe aristocrati de sange
venet, curatu, neamstecat cu sange de plebeu,
pe cei dela „P. Naplo.” Éca ce ne spunu acestia
sub dată din 10 Maiu după informatiunile aristo-
cratie venite loru dela Londra.

De candu guvernulu și camerele Britaniei, în
locu de a face irlandilor concessiuni, au luat

mesuri și mai tiranice asupra lor și au închis pe
cei mai de frunte deputati și aparatori ai lor, de
atunci asasinii au omoritu 67 (siesedeci și șapte)
de proprietari anglii, că răspunsu la măsurile
guvernului.

În decursulu anulu 1881 s'au comisu în Ir-
landia 4439 delict agrare (omoruri, batai și
schilaviri, puneri de foc etc.), din care în 3953
adea în cele mai multe casuri poliți și gendarmii
nicidecum n'au fostu în stare se descopere pe
faptuitori. Singuru în Decembre s'au comisu 4
omoruri, 10 atentate de omor și 38 focuri puse,
afară de nenumarate alte fapte de resbunare.

Din anul 1882 s'au publicatu delict agrare:
în Ianuaru 479, Februaru 407, Martiu 531,
Aprile 511, în 5 Maiu la orasiulu Bolena se in-
templă batalia formală între poporatiunea rurală și
ostasime. În 6 Maiu seara fu asasinatulu lordulu
Cavendish și alu secretariulu Bourke comisu
cu atrocitate ce semena cu omorul de de multu asupra
lui Iuliu Cesar. Nici ferele carnivore nu aru fi
ruptu mai crunt 6 se și carne, decâtu au taiatu
și întiepatu acei patru asasini, sfarmandu până și
mană stanga a lui Cavendish și taiandu mai de
totu grumadiulu lui Bourke, după le detesera
întiepaturi de cutite în peptu, la anima, plamani
și airea.

Ce mai adauge „P. N.” la acestea?

Resbunare, eterna resbunare, pentru ce?

În anul 1175 Henricu II se arunca că din
chiaru-seninu asupra Irlandei și batendu oșteă ei,
rapesce proprietatile mai mari și le imparte la 400
cavaleri de ai sei. După multe alte lupte în anul
1607 regină Elisabetă calca în pitiōre religiunea
catholica, ia dela irlandi 600 mii jugere (pogone)
și le imparte la anglii protestanti, lasandu pe fostii
proprietari în stare de cersitori. Regele Jacobu I.
mai rapesce alte 800 mii jugere dela irlandi și
le vinde eftinu la angli și scotiani protestanti.

Cromwell tiranulu rapi 2 1/2 mil. jugere de pa-
mentu dela irlandi și le imparti la soldatescă sa
victoriōsă, totuodata calvina. Regele Wilhelm III
calvinu turbatu, mai rapi și elu 1 milionu și
60 mii pogone de pamentu și le imparti totu la
protestanti de ai lui din Anglia.

Foisoră „Observatoriulu”.

Memoriu pentru cântările bisericesti în Romania.

(Urmare.)

În chinovile noastre, monachii cântareti, de și
nu cântau grecesce, de cătu puține cântari, ei se ocu-
pau seriosu cu cultivarea psaltikiei grecesci și cu
aplicarea ei la cântarea romanescă. Cântarea mona-
stiră se deosebă prin dulcetiță și linitatea melodiei,
prin simțulu pietății, și era ferită de toate turcismurile
psaltilor greci. Exemplulu acesta l'au urmatu și unii
dintre psaltiki vechi. Dar pe de o parte nefindu in-
curajati și ajutati pentru tipărirea cartilor lor musi-
cale; éra pe de alta parte temându-se de persecutiă
Grecilor, ce dominau în țiera și urau totu ce e ro-
manescu, scrierile lor s'au perdutu cu mōrtea lor.
Cuviosulu Macarie dascalu, vorbindu despre această dice:
„Multi și din psaltii cei deseversiti din nēmulu nostru
s'au aretatu cu rîva în vreme, că se faca câte ce-va
în limbă noastră, precum fericitul întru pomenire
Arsenie Ieromonahu Cozianulu, Calistu proto-psaltulu
santei Mitropolii a Bucureștilor și Sierbanu proto-
psaltulu curției Domnului. Cări nu numai Anastasi-
matarulu Melosu, cheruvicile, privesnele toate, catavasiile,
irmosele toate și altele, dar și partea cea mai multa a
papadikiei (cântările puse pe semne) o au prefacutu
romanescu cu tota deseversitiță alcatuire, minunati das-
cali și alcatuitori ai vremii lor, standu, în cea veche
musicie. Insa una pentru greutatea și alta pentru
zăvăstia celor ce nu potu se vadia sporirea și se audia
pre acestea în limbă graiului nostru, d'impreună cu
mōrtea lor au peritu și ostenele lor” (ibid. p. IV).

Macarie spune și despre sine, că elu mai intai
a invetiatu cântările bisericesti după psaltiki veche,
și miscatu din dragoste către limbă maternă, nu puține
cântari romanesci le-au compus pe acea psaltikie, că

se înlesnă formarea cântaretilor romani. Dar după
ivirea psaltikiei cei noui, elu a parasitu toate ostenele
sale de mai înainte, și s'a apucatu cu mare placere a
le lucra după sistemă cea nouă. Se lu ascultam pre
elu insulu cum se exprima despre psaltikie cea veche
și cea nouă: „Totu-d'au avendu rîva că se prefacu
cântările bisericesti în graiulu patriei, în toti anii vietiei
de una și această m'amu tinutu și fără pregetare, cu
multa silintia și cu multa scumpetate mai intai cer-
candu socotelele tuturor dascalilor atatu a Tiarigradeni-
loru precum și a Sfîntagoretiloru, nu puține carti amu
și prefacutu după asiedcarea alcatuiri celor vechi.
Insa cu toate că din multa silintia și indeletnicire,
gasisemu chipurile predarei, ore-cum mai lesniciose,
prea puțin sporu amu pututu face. Fără cuvētu ne-
apropiatu de adeveru, o zadarnică osteneță și o inde-
lungata pierdere de vreme fiindu totu drumulu alcatuiri
celor vechi. Și intru aceleasi intaritu aflandu-me, candu
amu auditu că se lucrăia un nou metodu alu pre-
facerei acestora, amu fostu intru nedomirire! Ear după
ce am vediatu pre toate acestea intru o adeveratu și
nēmincinōsă intocmire cu nestramutare și intru dese-
vârsitiță loru infintiare, cu cuvētu, cu adevera, fără
cea mai puțină scaderă, filosofică și lesnicioasă inde-
manare și infintiască lucrare, amu proslavitu pe pré
Sântulu Duhu, carele a insuflatu această lucrare în dilele
noștre, amu laudatu ostenelele, oserdia, întieptiunea
și cugetele cele cu drēpta socoteală ale bunilor dascali,
și indatu lasandu pe cele fără cuvētu și în puțină
vreme cunoscundu totu cugetulu cu care scriu aflatorii
methodului infintiare alcatuiri, m'amu și apucatu de
prefacere și din di în di sporindu cu luarea aminte
și cu silintia amu prefacutu toate cartile sistemii”. (Pre-
fatia la Theoreticon.)

La începutulu vécului prezentu era foarte greu de
a lucra ce-va pentru Romani și romanesc. În princi-
palele noastre atunci totă inteligentiă era grecescă și
grecisată. Școlă era grecescă, în clasele superioare se
vorbea și scria grecesce, Domnii erau greci, boerii
asemenea greci sau pamenteni grecisati; în Munteniă

chiaru mitropolitii și episcopii erau greci. Puține inimi
bateau romanesc, puține glasuri innabusite se audiau
romanesci dintre clasele superioare. Romani remasese
numai țieranulu și cu popă lui.

Dar ideele cele mari ale revoluțiunei franceze
sguduindu pe toate popoarele Europei, cu încetulu au
desteptatu și pe Romani și i-au împinsu către cultură
loru națională în toate ramurile. Dorintiță de a avea
școlă romanescă, biserică romanescă, literatură roma-
nescă, domni romani și boeri romani, s'a dezvoltatu
repede și s'a pusu începutulu unei noue epoci a ro-
manismulu nostru.

Grecilor insa, care erau deprinsi a domina socie-
tatea noastră, a o tine în catusele ignoranței și a o
exploata în profitulu lor, nu le-a placutu de felu această
tendință de dezvoltare națională română și ei o au
combatutu cu desperare. Obiectulu persecutiunei grecesci
a fostu mai intai școlă romanescă, pe care ei o au
combatutu prin toate calomniile și intrigele posibile. Se
ascultam cum ne descrie dascalulu Macarie persecutiă
grecescă asupra școlii române: „Candă s'a începutu
anteu a se paradosi în București științele filosofiei în
limbă noastră, pre dascali și prin divanuri i-au purtat
înreutatiții, pentru că se'i impiedice, și în toate dilele
de cetele adunandu-se și intrarmati cu limbi pline de otrava
în toate partile alergau pentru că se faca priciri și tur-
burari, umblându în totu chipulu, că și pre dascali cu
multe supărări se'i impiedice și pre ucenici se'i slabescă
din osârdie, și vedindu că cu acestea nu potu întuneca
lumină, nu se rusinau prea înreutatiții de a lipi pe
pareti noptea stihuri cu latraturi turbate, în care isi
arata pisma și totă uriciunea ce hranea în visteria
inimelor lor, asupra neamului și asupra stapanitori-
lor și pricinuatorilor acestui folosu și cu acestea se
desplesnia (!) în inimile lor, că și besică ce se face
pe apa din spume”. (Prefatia Irmolog. p. XII).

(Va urmă.)

Maxim'a de statu a guvernului si aristocratiei din Angli'a a fostu si mai este: a saraci pe locuitorii catholici din Irlandi'a, cu scopu că se'i aduca la neputintia de a scapa vreo data de sub jugulu loru, că-ci saraci'a este din natur'a sa lantiu si robia; a estermine religiunea catholica, pentru că se nu mai fia cine se alerge la protectiunea staturiloru catholice, mai alesu a Franciei si la a pontificelui romanu; a estermine in fine chiaru rass'a celtica intréga spre a'i ocupa locul presté tóta insul'a rass'a anglosaxóna. Irlandii isi resbuna in modu cătu se póte mai cruntu si mai atroce si furi'a loru au ajunsu la atàta, in cătu nu mai crutia nici pe femei nici pe prunci; chiaru la individi de nationalitatea si religiunea loru le stingu sórele, daca eutédia a se abate dela poruncile comiteteloru secrete, care nu cunoscú nici-o mila si nici-o crutiare. Smulgerea definitiva de către Angli'a este acum cea din urma programa a loru, independentia absoluta.

Nu numai Angli'a, ci Europ'a este in momentele de facia agitata din caus'a evenimenteloru din Irlandi'a, mai virtosu daca acelea se punu alaturea si cu cele din Russi'a. Se pare că tóta lumea presimte apropiarea unoru catastrofe sociali, care se semene cu revolutiuni elementarie, că cutremurul, că eruptiuni vulcanice, că cufundari de insule in mare. Indata a dou'a di dupa scirea tragica primita dela Dublin la Londr'a, se adunà camer'a deputatiloru, cu care ocaziune ministrulu Gladstone fu primitu reu. Multime immensa de poporu se adunase de inaintea parlamentului, strigate si siuieraturi se audiau. Conditiiunile de pace vorbite cu Parnell au disparutu că o cétia, nici anglii nici irlandii nu voru se audia de ele. Parnell si soqii sei sunt fórté suparati si chiaru in pericolu de a cadé si ei victima resbunarei conspiratiloru, carii nu voru se audia de nici-o pace.

Din comitatulu Albei.

Stimate domnule Redactoru!

Cu parere de reu am trebuitu se observu, că de si in nici unu comitatu inteligenti'a romana nu este asia bine reprezentata că in comitatulu Albei inferiori, totusi până acuma nime nu si-a luatú ostenéla a ve informa din candu in candu, despre miscamintele vietiei politice din acestu comitatu.

Standu lucrulu asia, de si din lips'a tempului, dar mai virtosu din lips'a rutinei recerute la unu corespondentu, nu m'am in datinatu a informá eu diariéle nóstre; totusi temendume că ómeni mai apti cá mine voru lipsi si de acésta data a ve informá, me deciseiu a ve incunocintia despre urmatóriele:

In 5 ale l. c. s'au tinutu adunarea ordinara municipala a comitatului Alb'a in Aiudu.*) Constatu că de si in acésta adunare avea a se pertractá obiecte de interesu vitalu pentru intregulu comitatu, si in specie pentru noi, dintre romani au participatu numai cinci membrii. Pare că este unu blastemu, că in acestea inpregiurari critice, candu contrarii nostrii desvólta activitatea cea mai febrila spre a ne combate pre tóte terenele, noi in mani'a conclusului conferentiei romane tinute in anulu trecutú in Sibiiu, de a observa passivitatea absoluta singuru si numai facia de legislatiunea din Budapest'a, de alta parte in sa a desvólta aci acasa la noi activitatea cea mai intensiva pre tóte terenele, nu numai că nu ne nazuimu a satisface acestui conclusu, spre a carui executare ne amu angajiatu intr'unu modu atátu de serbatorescu; dar lancediti de indolentia ce sémena cu vegetatiunea lenta a planteloru, ne pregetamu a ne pune in contactu cu poporulu, a'lu disciplina, ba ilu lasamu cu totul in grati'a, discretiunea si bun'a placere a adversariloru că se faca cu elu orice le convine loru. Amu ajunsu, cu manifesta calcarea a legeri de nationalitati din a. 1868, că in comune curatu romanesce se corespunde cu szolgabiroulu in limb'a ungurésca si in cercuri curatu romanesce figurédia de notari cercuali unguri, sasi, ba chiaru si jidani, numai romani nu. Éra de si la astfelu

*) Spre orientarea lectoriloru esteri si neamblati in istori'a Transilvaniei insemnamu, că comitatulu Alba a carei capitala fusese sute de ani Alb'a-Jul'i'a, are la 230 mii locuitori, din cari aprópe 180 mii sunt numai romani, éra intre acestia câteva mii de barbati trecuti prin scóle si alti atáti ómeni cu stari cu averi. Pána in a. 1867 acésta apathia, indolentia, nepasare mortaréti nu erá cunoscuta la romanii din comitatulu acela. Noi inse suntemu siguri că si acésta bóla de somnolentia este numai efemera, mai multu paruta, că inse ea va trece deodata cu sistem'a actuale politica, plina de gazuri imputite.

Red.

de posturi concurredia si romani cu cualificatiunea prescria de lege, totusi acestia in lipsa de ori-ce disciplina trebue se cada facia de nisce straini necalificati si adeseori chiaru si fara caracteru asia, in cătu amu ajunsu de chiaru si in Blasiu elementele straine sunt in modu egalú reprezentate in comitetulu opidanu cu romanii, si apoi membrii romani ne interesanduse cu zelulu recerutu de afacerile opidane, fórté adeseori decida straini in detrimentulu romaniloru.

Te rogu se me escusi domnule Redactoru pentru acésta mica abatere dela scopulu ce mi-am propusu; dar nu am potutu se trecu la ordine, fara se nu dau espressione consternatiunei mele provocate prin indiferentismulu ce trebue se'lu observamu pre tóte terenele, si durere că acestu indiferentismu se observa in modu potentiatu mai alesu la atari barbati de ai nostrii, cari in conferentie nationali, precum si in cercuri private isi dau aerulu de cei maimarinationalisti, si cari nu incéta a critica cu tóta ocaziunea si cu cea mai mare animositate pre barbati incaruntiti in luptele nationali, inculpandu-i că nu batú tóe'a totudeauna, de câte ori intreprindu ceva in interesulu natiunei, bisericei si alu scólei.)*

Obiectulu mai momentosu ce s'a pertractatu in congregatiunea din 5 a l. c. au fostu conclusulu luatú de a se edificá in Aiudu una casarma pentru 2 batalióne de honvedi pre spesele comitatului. La acestu obiectu s'a incinsu una discussiune vehementa intre Aiudieni si Alba-Julieni, si anume acesti din urma motivandu, cumcă la ei si acuma stationédia unu batalionu de honvedi, carele isi are localulu seu gratis; deci nu afla motivu că acestu batalionu se fia concentratu cu celu din Aiudu. De cumva inse concentrarea a loru 2 batalione ar fi din consideratiuni strategice absolutu necessaria, apoi si aceea se intempla in Alba-Jul'i'a; éra pentru unu casu că acesta densii offeru in modu gratuitu localulu recerutu pentru ambele batalióne, si asia atunci si locuitorii comitatului aru remanea scutiti de platirea cu sudori a sumei de 100 mii florini, preliminaru pentru edificarea acelei casarme. Dara teroristii din Aiudu, fara a le pasa intra nimicu de lips'a si saraci'a la care ajunsu acestu poporu laboriosu de 14 ani incóce, decida construirea unei casarme in Aiudu, inse nu pe spesele orasiului, ci pe banii scosi din pungile locuitoriloru comitatului, pentru doué batalióne, dela care, ori candu se afla concentrate, se varsa dieci de mii in pungile orasianiloru.

Nu potú se nu'mi esprimu compatimirea facia de celu mai teneru advocatu din Alb'a-Jul'i'a, carele luandu si elu parte la discussiune, a vorbitu in limb'a ungurésca; éra acésta m'au atinsu cu atátu mai durerosu, cu cătu ar fi potutu se ia exemplu dela unu colegu alu seu din Blasiu, carele in vreo 2 renduri participandu numai singuru la adunările din Aiudu, de si cunósce perfectu limb'a ungurésca, a vorbitu totudeauna numai romanesce.

Este deprimatóre esperienti'a ce trebue se facemu mai pre fiacare di facia de dispositiunile

*) Da, se bata tóe'a, pentru că unii din damnealoru se aiba ce denuntia misielesce la prefectu si vice-prefectu, éra altii se transmitta scrisori private cadiute in manile loru, dreptu la ministru de interne. Candu vreodata adversarii nostrii au legatu de nasulu nostru aceea ce nu voiescu se scimu noi? Si ce voru se scia aceia, cari in viétia loru numai sibiéra si defaima, ei inse nu misca nici degetulu celu micu, nu ajuta caus'a comuna pe nici-o cale, cu nici-unu midiolocu, de si au midiolóce de ajunsu, ci astépta si pretindú, că totu numai altii se se espuna pentru ei, se sacrifice si timpu, si puteri, si din punga, pentru că se scótiá totu pe sam'a loru si a familiei loru din spudi'a infocata castanele cópte, éra ei se siédia la adapostu siguru, duna cunoscut'a doctrina egoistica: „Bene vixit, qui bene latuit“. Asia inse nu se face nici natiune, nici patria, nici literatura, nici familia.

A bate toba? CREDU că si DV. veti fi facutu experienti'a prea trista, că ajunseramu, că chiaru in cercuri private se ne campanimu totu cuventulu in dramu. Asia de ex. veti fi auditu si dvóstra de cerculariulu secretu alu dlui Baresay dela Deva, datu in urm'a unei denuntiari nerusinate, esite din gur'a unui denuntiant de romanu.

De altumentrea noi romanii nu ne tememu nici de miile spioniloru, că intre noi n'au ce spiona; ei inse sciu se mintia grosu, facéndu din tientiaru armasariu; apoi la ei până si discussiunile gramaticali, petrecerea la campu (majales), consultatiuni pentru infiintarea unei scóle sau reparatiunea unei biserici, trecu totu de comploturi si conspiratiuni. Ceea ce ne disese odata politiailu absolutistu Weiss de Starkenfels: „Nu aveti voi se ingrigiti de cultur'a vóstra, că-ci de aceea e guvernulu gubernu, că se ingrijésca elu de voi, asia precum scie densulu“, — acésta maxima domnesce si astadi. Dara tocma din acésta cauza la noi nu e nimicu de pusu la toba. Candu e mancarea gata mancamu, candu ne este sete, bemu si tacemu.

Red.

gubernantiloru nostrii. De una parte domnulu ministru de justitia Pauler la cererea si representatiunea colectiva subscrisa de elit'a inteligentiei din locu si de prin pregiuru, fara deosebire de nationalitati, că la judecatori'a din Blasiu se se adaoe si oficiolatu pentru cartile de mosii (Grundbuch), observa că guvernulu nu póte acorda cererea respectiva a locuitoriloru acelui tinutu si orasiu din lipsa de bani; dara póte că i s'ar incuviintia, daca locuitorii s'ar obliga se copere din pungile loru spesele impreunate cu acelu oficiolatu; cu alte cuvente, ministrulu justitiei refusá acea rugaminte in detrimentulu justitiei. De alta parte in acelasu timpu ministeriulu de honvedia, companiatu de celu de interne, are intra nimicu a pretinde, că comitatulu nostru atátu de saracitu, se contribue 100,000 fl. v. a. spre a radica casarma de honvedi in folosulu orasiului Aiudu. Si apoi cum se nu-i traga ánim'a pre bietii romani cari formédia $\frac{1}{8}$ parti din intréga pporatiune a comitatului, a aduce si acestu sacrificiu ideii unguresci de predilectiune atunci, candu din 37 amploiati politici la acestu comitatu, numai unu vice-notariu si unu adjunctu de szolgabirau sunt de origine romani, ai carui copii si familie inse adi mergu numai la biserica rom-cath. ori la cea reformata. Cum se nu-i traga ánim'a a contribui pentru promovarea toturoru ideiloru unguresci atunci, candu pre fiacare óra au ocaziune a se convinge despre lealitatea ungurésca? Chiaru si cu ocaziunea adunarei municipale din 5 ale l. c. fiendu, a se alege doi membrii in comisiunea permanenta, de si romanii nu sunt reprezentati in aceea prin nici unu membru, totusi comitele supremu nu s'a sfiitu a propune totu unguri, ne avendu nici atátu tactu politicu, că celu puținú pro forma se fia lasatu a se alege vreunu romanu. Diariéle magiare dau fórté adesea la mai multi prefecti si viceprefecti titlu de pasia turcescu, in ce sensu, ele sciu, romanii inse ilu simtu anume in acestu comitatu. La tóte acestea apoi se mai adange si câte unu inconvenientu alu unoru inteligenti romani; asia de exemplu in Blasiu cu ocaziunea alegerei de jude opidanu inteligenti'a si-a concentratu voturile in persón'a lui Str. luptanduse cu tóta tari'a, că acesta se reésa facia de candidatulu protegiatu de straini, care le a si succesu; dar apoi éta că la adunare numai ne pomenimu că advocatulu Dr. Br. remonstrédia in contra validitatiei acestei alegeri si cere alta alegere.

Dummedieu se ne apere apoi de astfelu de solidaritate.

Unu serbu adoratú de magiari.

Acelu serbu este Alesandru Petófi alias Petcu, nascutu din tata si mama serbi curati, si locuitori tierani si sermani, cari nu sciau nimicu unguresce. Petófi-Petcu se nascuse in Decembre 1822 la Kun.-Szt-Miklos. Parintii l'au datu la scóla fara că se aiba midiolóce de a'lu si tiné că se urmedie mai departe. Asia bietulu baiatu luptandu cu fóméa si golatatea, dupace mai crescú, se pomeni inrolatu la unu regimentu, éra dupa aceea la o societate ambulanta de actori magiari. Junele Petcu avea talentu poeticu; crescutu in scóle unguresci cunoscea prea bine limb'a magiara. Saraci'a si doctrinele sbeute dela unii professori ilu imbuibara cu idei revolutionarie si anume de ura nestinsa asupra dinastiei. Éra numai de 21 ani candu incepú sa publice poesii de ale sale in unele foi periodice, din care apoi in anulu 1844 se facu o mica colectiune. Petófi-Petcu se incercase nu numai in poesii lirice, ci si in comedia eroica (A helység Kalapácsa), éra in 1845 intr'o epopea nationala (János vitéz). Elu a colaboratu si la unu diariu de moda „Divatlap“, éra dela 1847 cu M. Jókai la „Életképek“; scurtu, că studentu saracu elu lucru unde'lu suferia censur'a preventiva din acea epoca. In anulu 1848 spargéndu revolutiunea in Pest'a, Petcu se arunca in fruntea tinerimei, care proclamà cunoscutele 12 puncte revolutionarie. Cu acea ocaziune Petcu compuse o poesi'a geniala „Most vagy soha“ (Acum sau nici-odata) tiparita fara nici o censura, adeverata Marsellesa magiara, care adaogá fórté multu spre a fanatiza nu numai pe tinerimea curatu magiara, ci si pe multi tineri de alte nationalitati, anume dintre romani pe nefericitulu Joanu Dragosiu, pe Vasvári (fiu de preotu romanescu din Ungari'a, cadiutu că comandantu in lupt'a dela Fontanele,) pe frumosulu si genialulu june Popu, fiulu mediculai dr. Vas. Popu si pe altii. In 1848 Petcu s'a inrolatu la óstea Kossuthiana, dare nevoindu a observa disciplin'a, generalulu Meszáros ilu dete pe

usia. Dupa intrarea muscaliloru Petcu se face adjutantu la Bem si in 31 Iuliu 1849 pică in batalia dela Seghisió'a.

Magiarii infintiara in memori'a lui Petőfi o societate, care tine adunari anuali ambulante, insocite de oratiuni, declamatiuni, ospetie si toaste. Acea adunare se tinu estimpu in septeman'a trecuta la orasiulu Dobritinu, care trece de Rom'a calviniloru si a curutiloru. Manifestatiunile acelei adunari la ori-care altu poporu nemagiaru aru trage in urm'a loru investigatiuni cu gendarmi, politiani si procurori. Ce ve pasa, in memori'a unui renegatu geniale e permisu a se dice si face tóte.

Intraccea „Pesti Naplo“ cautandu dintru inaltimea sa face la acelea demonstratiuni si unu comentariu intristatoriu. Pre catu timpu ómenii de talentu devotati cu totulu natiunei se afla in viétia, publiculu ii lasa peritori de fómé; dupace moru, le facu apotheosa, ii punu intre eroi, genii, martiri si santi; cu tóte acestea, daca au fostu ei scriitori inca pe atáta de buni, nici dupa mórtea lor nu li se prea cumpara opurile, sau daca le si cumpara câte cineva, dara fôrte puçini le citescu, ci le arunca la o parte, sau in podu, sau le dau prunciloru mici cá se se jóce cu ele si se le rupa. Natiunea in a sa majoritate immensa nu se interessedia de literatur'a nationala, nu scie se o pretiuésca, sute de mii de ómeni trecuti prin scóle nu mai citescu mimicu de dómne-ajuta. Se dau sume tórte mari pe obiecte de toaleta (pipereki a dá s- sulimane, rumeneli, sapunuri profumate, ape mirositoare, tabacu, prafuri diferite de charlatani si o miie de alte nimicuri), se perdu in cartoforia (cartiaria- jocu in carti) sute si mii; se tórna pe gútleju vedre de vinu, bere si vinarsu in pretiu de multe milióne; se implu garderobe, ladi si dulapuri cu vestimente de luxu in pretiuri de inebunitu; se cumpara cani de venatu cu câte 100 si 200 fl., pentru-cá mai apoi se crepe de jigaraie sau si de alte bóle cànesci, dara cá se cumpere vreo carte, mai bine si-aru scóte unu ochiu.

Dupa „P. N.“ natiunea ar trebui se aiba atáti cititori de carti, câtí ostasi are armat'a. „Viétia unei natiunei e reprezentata prin literatura“.

Adeca „P. N.“ repete acelea neajunsuri, pe care comitele Melchioru Lonyay le relevase inainte de acésta cu diece ani in diariulu seu „Reform“. Si cu tóte acestea magiarii au facutu de atunci fôrte multu pentru literatii lor. Membrii academici tragu óre-si care salarie, cá se póta lucra mai fara grij'a vietiei de tóte dilele; pentru jurnalisti, carii intr'aceea s'au inmultitu in numeru ce nu stá in proportiune cu numerulu magiariloru, cá-ci nici ei nu sunt in stare se sustina dintru odata preste 400 (patru sute) de foi periodie, politice si nepolitice câte aparu in limb'a lor, mai alesu daca nu au publicisti de profesiune, preparati inadinsu pentru acea vocatiune grea si spinósa, precum rare mai sunt altele.

Daca „P. N.“ afla cá magiarii citescu puçinu, ce vomu dice óre noi romanii din acésta monarchia? Ne totu plangemu de saracia? Apoi cá cea mai blastemata din tóte este saracia de spiritu. Se dice cá nu avemu carti acomodate pentru poporu. Scusa de farisei. Poporulu, acelu, poporu, la care le place se faca apelu, n'a invetiatu carte, prin urmare se'io dai aurita, nu o va citi; dara cei cari au invetiatu câte 10—15 ani carte multa, in catu li s'a facutu capulu bute, ce dicu aceia? Ei sciu totu ce e in ceriu si pe pamentu si inca multe altele, nu mai au nici o trebuintia se mai invetie nimicu, sau de aru si avea, dóra nu se voru umili se citésca ceva ruminesce, candu cunoscú alte limbi evropiene. Numai ómeni prosti, cum au fostu unu Socrates, unu Plinius, unu Newton, unu Leibnitz, unu Humboldt si altii din clasa acestora disesera, cá ei invetia tóta viétia lor si totu se simtu neinvetiati; ba inca acelu mare filosofu Leibnitz disese si mai multu: cá elu nu a datu preste nici-o carte scrisa asia de reu, cá totusi se nu fia invetiatu ceva bunu din trens'a.

Asia este cum dice „P. N.“ si com. Lonyay: Viétia unei natiuni e reprezentata prin literatura.

Romania.

— Delegatii cabinetelor europene vinu din tóte partile la Bucuresci, de unde trecu la Galati. Dn. Barrère sosi in septeman'a trecuta. Se crede cá conferentiele se voru incepe catu mai curendu. Intr'aceea este bine se inregistramu inca opiniunile diarielor mai mari din Bucuresci relative strinsu

la cestiunea Dunarei, fara incriminari si injuraturile aruncate asupra ministeriului.

„L'Indépendance roumaine“ critica propositiunea Barrère, cá una ce este o abdicare dela controlulu europénu asupra Dunarei de josu, cá una ce constitue o flagranta derogare dela tratatele existente, cá una ce pune, sub punctulu de vedere practic, tóta Dunarea de josu in mainele Austriei, cá una ce este atentátore la drepturile suverane si teritoriale ale Statelor tiemurene, cá una in fine, ce nu este de catu o parafrasa a famosului anteproiectu austriacu.

„L'Indépendance roum.“ termina facendu apelu la infratirea partideloru in acestu momentu supremu candu viétia politica si economica a nóstra e periclitata.

„La Gazette de Roumanie“ reproduce dupa diariiele italienses apretieri relative la propunerea Barrère si 'si esprima dorintia, cá si guvernulu italianu se aiba aceleasi vederi cá si acele diare.

„Timpulu“, organu alu partidei conservative, odata, in dilele lui Andrássy, mare amicu alu Ungariei, dice, cá Ungurii au calcatu preste tóte drepturile Romaniloru supusi lor, si acum voiescu se ne aservésca si pe noi.

„Romani'a libera“ iritata, si astadata pessimista, dice: Cu tóte nenorocirile ce ne au cadiutu de afara, amu fostu in stare se ne mesuramu; daca nu le-amu biruitu cu desevirsire, celu puçinu nu ne-au infiptu sulit'a in ánima, nu ne amenintiau in esistenti'a nóstra politica si nationala; nu ne stergeau credintia cá vomu triumfa asupra-le in viitoru.

Cu Dunarea totulu este pierdutu.

Solutiunea Barrère e sententia nóstra de mórte, si, spre batjocorirea acestei dureri supreme, ea ni se canta de glasulu iubitu alu Franciei, ni se comunica de mán'a acelei Republice, maretie si eroice, care a luptatu, in valuri de sange, pentru libertatea popóreloru si pentru respectarea drepturilor lor, in contra ori-carei forme de tiranii!

Cum se va fi indurandu óre Franci'a se pateze corón'a sea stralucitoare de apostolu alu libertatiei si de inainte mergátore a omenirii, cu fói'a de doliu a celei mai triste injosiri, cu fói'a pe care se va scrie rolulu degradatoru alu sbirului ce ambla se impuie Romaniei nelegiuirea austro-ungara!?

Dupa scirile de eri venite dela Bucuresci tóte partidele sunt unanime intru respingerea cu orice pretiu a proiectulu Barrère.

Russia.

Atrocitatile care se comitu necurmatu asupra evreilor se potu asemena numai cu cele din secolulu alu 15-lea din Germani'a, candu se dedea focu la strade intregi locuite de jidovi, cá se ardia cu ómeni cu totu. Scirile despre crudimi nou totu mai vinu. Facia cu acestea atrocitati selbatece este fôrte caracteristica, despre o parte marturisirea unoru diare germane redactate de jidovi, cá in adeveru si lacomi'a jidovésca la castiguri mari si rapedi, a provocatu resbunarea teribila, éra de alt'a, cá au inceputu a se forma societati curatu christiane, catholice si protestante, in Vien'a, Berlin si pe airea, care facu colecte bogate de bani, cá se ajute dupa potintia pe miile de jidovi cari ajungu neincetatu la fruntariile tieriloru spre a cauta scapare in vreo parte a lumei. Din nenumeratele sciri oficióse, „Politische Correspondenz“ din Vien'a are si dela Cernauti scirile traduse in „Resboiulu“ din Bucuresci precum urmédia:

„Unu mare numeru de evrei fugiti din Russi'a a fostu bine primitu in orasiulu nostru. Mai fiacre orasielu din Russi'a de sudu dá unu contingentu de emigranti, dara cei mai multi vinu din comunele in cari evreii au fostu déjà jafuiti, sau in cari se astépta tulburari pe fia-ce momentu. Cum te uiti la acesti óspeti, cunosci daca vinu dintr'unu satu pradatu, sau din unulu ce are se fia pradatu. Cei maltratati, cari au scapatu numai cu viétia, se tirésca pe strade in cea mai complecta miseria. Unii din ei au perdutu totu avutulu, altii si pe unu membru alu familie; in catu nu potú trai de catu din mil'a altora, neavendu adapostu, nici paine, nici multa sperantia pentru viitoru.

Fara indoiéla, cá dintre tóte persecutiile din gubernamentulu Podoliei, cea din Balt'a a fostu mai ingrozitoare. Unu evreu din Balt'a care a trecut pe aici cu femeia si cu patru copii ai sei, — doi copii ai lui au fostu dusi raniti la Odess'a — povestesc, cá in Balta a fostu mai reu de catu in timpulu tatariloru; 3000 familii, deci 12 sau 14 mii suflete au ramas fara adapostu. Prea puçine case au scapatu numai din intemplantu. Intre raniti

se afla femei si fete, carora barbarii sangerosi, dupa maltratari rusinóse, le-au taiatu titiele. Numai ceva se fia adeveratu din câte se spunu, si ar trebui se destepse gróz'a umanitatiei civilizate.

Atrocitatile s'au inceputu in orasielulu Weli-Hukulow, unde in timpulu tégului s'au derimatu 88 case si 30 de magazii evreesce. La 30 Martiu a fostu devastarea din Balt'a; la 31 au fostu atacate coloniile evreesce Abozowka si Latiszow. Ací s'au nimicitu 15 case si tóta averea evreiloru. La 1 Aprile au fostu maltratati evreii din Dubossarah si Oena, unde inse nu s'a ucisu nimeni. Grozave au fostu tulburarile din Nowa-Praga, unde au navalitu peste 2000 de macelari*) cu drugii, topóre si cutite si beti pe jumetate, au datu focu la casele evreiloru, au devastatu totu si au jafuitu maltratandu in modu ingrozitoriu pe neferitii locuitori. Totu asia s'a intemplantu apoi in Grigoriopol si Menziborsz. Scirile din Mohilew sunt totu asia de spaimentátore.

Pána acum numai in Podoli'a sunt 17 comune devastate. Se dice cá in 14 dile au remasu pe drumuuri 20 de mii de ómeni nenorociti, dara noi credemu cá sunt mai multi. Pagubele cauate nu se potú inca evalua. S'au facutu, ce e dreptu, arestari, si se astépta cá tulburatorii se fia aspru pedepsiti, dara mesuri preventive nu se iau de felu. Pretutindeni politi'a nu face nimicu si candu sosescu trupele, este prea tardiu. Tocmai sosesc scirea, cá Cameneti Podolsk se afla in flacari si acésta numai in cartierulu evreescu.“

Academii'a romana.

Insciintiare.

(Urmare si fine.)

La acestea se mai adaugu urmatóarele dispozițiuni luate de societatea academica:

1. La concursurile acestoru premie se potú presenta si opuri preinnoite in nóue editiuni, cari se voru fi retiparitu in cursulu anului de autori in viétia.

2. Dupa cuprinderea chiaru a testamentulu, traductiunile din limbi straine sunt escluse dela concursu; se va face insa exceptiune pentru acele traductiuni de pe opuri straine clasice, cari:

a) sau prin dificultatile invinse ale unei perfecte reproduceri in versuri romanesce, voru constitui adeverate opuri literare ale limbei romane; b) sau prin anexarea de elucidari si de note sciintifice, cu totulu proprie traducatorulu, isi voru fi insusitu meritele unoru lucrari originale in limb'a romana.

3. Cartile premiate de academic'a romana din alte fonduri ale sale sau cele tiparite din initiativ'a si cu spesele ei, nu potú intra la concursu pentru premiele Nasturelu din seri'a B.

4. Premiele Nasturelu din seri'a B, se potú acorda nu numai unoru opuri complete, ci si partii unui opu tiparitu in cursulu anului, cu conditiune in sa, cá acésta parte se fia de valórea si de intinderea unui volumu si nu de ale unei simple fascióre, (minimum 400 pag.) formatu in 8°, garmondu.)

5. Premiarea unei parti a unui opu la unu concursu anualu nu impedece premiarea unei alte parti a aceluasi opu la unu concursu posterioru.

6. Opurile anonime si pseudonime voru poté fi admise la concursulu cartiloru tiparite, éra autorii lor, spre a primi premiele acordate, voru trebui se justifice proprietatea lor.

IV. Premiulu Nasturelu, seri'a A, de 5,000 de lei, se va acorda in sesiunea generala a anului 1883 celei mai bune disertatiuni in limb'a romana asupra urmatoriului subiectu:

„Istoria tipografiei la romani.“

Intinderea lucrarii va fi de 15—20 cóle de tipariu, in 8° ordinaru cu litere cicero. Terminulu presentarii manuscriseloru la concursu va fi 31 Decembre 1882.

V. Premiulu statulu Lazaru de 5,000 lei, se va decerne in sesiunea generala a anului 1883 celei mai bune disertatiuni, scrisa in limb'a romana asupra urmatoriului subiectu:

„Studiu asupra agriculturii, industriei si comerçului in Romania.“

Lucrarea va trata despre starea actuala a acestoru trei ramure de productiune si despre mijlócele de a le ameliorá. O ochire asupra istoriei economice a Romaniei in seculii 17, 18 si 19 va

*) 2000 macelari? Numeru exageratu; in care orasiu din Russi'a potú se fia doue mii de macelari? Cá se comitta crudimi, sunt de ajunsu si 20.

precede acestui studiu. Studiul va fi facut din punctul de vedere economic si tehnic. Manuscrisul trebuie se cuprinda si materia pentru cel puţin 300—400 pagini de tipar in 8° garmondu. Terminul prezentarii manuscrisului la concursu va fi până la 31 Decembre 1882.

VI. Premiul Alesandru Ioanu Cuza, de 4,000 lei, se va decerne in sesiunea generala din primaver'a anului 1883, celei mai bune disertatiuni in limb'a romana asupra urmatorului subiectu:

„Istori'a romanilor in Daci'a Traiana, dela Aurelianus până la fundarea principatelor Moldov'a si Ti'er'a-Romanesca.”

Intinderea operatului va fi de 20 côle de tipar in 4° micu sau 8° ordinariu, cu litere cicero. Terminul prezentarii manuscrisului va fi 31 Decembre 1882.

Manuscrisele relative la premiele sub N-rii IV, V si VI se voru presenta anonime, purtandu o devisa, care va fi reproducu pe unu plicu sigilat, continendu numele concurentului.

Academi'a 'si reserva dreptulu de a tipari in publicatiunile sale disertatiunea ce se va premia.

VII. Premiul Asociatiunei Craiovene pentru desvoltarea invetiamentului publicu, in suma de lei 1,500, se va decerne in sesiunea generala din primaver'a anului 1883, celei mai bune carti didactice in limb'a romana din câte se voru fi tiparitu cu incepere dela 1 Iuliu 1879 până la 31 Decembre 1882. Acésta data este si terminulu extremu alu depunerii la cancelari'a academiei, in 12 exemplare, a cartiloru propuse pentru concursu.

Correspondentie particulare ale „Observatoriului”.

Prea Stimate Domnule Redactoru!

Animatu de progresulu nostru culturalu si preterenulu artei de pictura in interesulu bisericiloru romane, Ve rogamu cu tóta stim'a, se aveti bunatate a dá locu in pretiutulu jurnalulu „Observatoriulu” redactatu de prea stimatu dvóstra, urmatórei recunoscientie:

Comun'a Caianulu Micu situata in comitatulu Solnocu-Doboc'a, de-si luptandu-se cu necasurile si neajunsele generali ale tempului de faci'a, a terminatu cu poteri unite edificarea bisericei sale de piatra in anul trecut 1881, afara de frumseti'a din lontru, adeca iconostasulu, care dupa ritulu nostru resariteanu este evangeli'a deschisa, pusa la vederea fiacarui crestinu necarturariu. Dupa ce amblaseramu in susu si in josu, dupa unu zugravu, care standu cu artea sa la nivelulu timpului, se lucre bine, dara din caus'a saraciei poporului si eftinu, in fine amu acordatu cu m. on. domnu preotu Ioanu Bochiciu din Ormanu, care ni-a facutu lucru din pictura, si in 30 Aprile 1882 dandu-ni'lu in sama a castigatu indestulirea totoruru, nu numai a celoru necarturari, ci si a inteligentiei, care vedindu acea pictura adeveratu resariteanu si sistematica, isi dá complacerea si indestulirea la dens'a.

Pentru aceea recomandamu pre m. on. domnu preotu totoruru unde se pregatescu biserici romanesci — in dilele nóstre — si nu numai pentru pictur'a care o are, ci si pentru pretiulu moderatu cu care póte pregati icónele. Asia se vede, cá domnulu preotu nu vóiesce a tacsá si a face professiune din aceea arta, ci doresce cá pre langa venitul modestu parochialu se-i-se platésca mai multu numai materialulu necesariu pentru pictura, si se impedece latirea schimosituriloru din bisericile acuma edificate.*)

Caianulu Micu, la 3 Maiu 1882.

Josifu Moldovanu,
preotu gr.-cath. alu Caianului Micu.
Boca Dumitru.

*) Intru adeveru, trebue se dorimu cu totii, si cei insarcinati cu adornarea bisericiloru se se simtia obligati in consciintia a delatura caricaturele si manjiturele, a restaura artea si anume stilulu bisericescu in puritatea si frumseti'a sa classica. Au avutu temeuri de cea mai mare importantia toti acei ss. parinti si tóte acelea sínóde mari, cari au sustinutu si aparatu din respoteri conservarea artelor in cultulu religiosu, in biserici, atât sub imperatii bizantini Leo III Isauricus, Constantinu Copronimu, Leo IV Chazarus (a. 717—780), câtu si pe timpulu reformatiunei luterane si calviniane. Este prea adeveratu, cá cultulu icónelor si alu statueloru degenerase odinóira in idololatria, si cá ici-colea se mai comitu până in dío'a de astadi in lumea christiana din ambele biserici resariténa si apuséna, cele mai nerusinate abusuri, misieli si insielatiuni cu asia numite icóne facatórie de minuni, cá si cu móste (reliquiae) minciunóse, cu lumin'a dela Ierusalimu si cu isvóra de tamaduire etc.; dara acelea misieli de charlatani potu fi prea usiori demascate si pedepsite, fara a estermine artea din biserici. Daca in lungile vécuri de invasiuni si devastatiuni barbare, daca in acea intunecime infricosiata nu s'aru fi conservatu artile nici macaru in biserici, unde ar fi mai aflatu ele asilu? Una este a manji toti paretii bisericiloru pe din laintru si pe din afara cu caricaturi si sgáituri fórté periculóse, anume pentru femeii binecuvantate, si cu totul altu-ceva e se cul-

Sciri diverse.

— (Ploi'a asteptata cu doru) a venit de Marti sér'a si a tinutu Miercuri mai tóta dío'a, candu apoi atmosfer'a trecu in altu estremu, cá-ci susu la munte ninsese si doue dile au fostu cá de tótna. Satenii sasi dicu, cá cei trei santi nemtiesci Pancratiu, Servatii si Bonifatii sau maniatu estimpu fórté reu pe ómeni.

A ploatu bine si pe la Ungari'a, până susu in Austri'a. Totu asia se scrie si dela Bucuresci, unde lumea era desperata din caus'a secetei estraordinarie.

— (Pentru caletori.) Sunt vreo 10 ani de candu passagerii dela Sibiu spre Brasiovu si vice-versa erau pedepsiti se stea preste nópte in statiunea Copsi'a mica. Dela 16/4 Maiu a. c se stabilescu alta ordine de trenuri. Din Sibiu pléca trei trenuri pe di, la 7 óre 36 m. dem., care se léga la Copsi'a cu trenulu acceleratu si ajunge in Brasiovu la 3 óre 15 m. postm., la Bucuresci 10 óre 15 m. sér'a. Alu doilea pléca de aici la 3 óre 58 m. si ajunge la Brasiovu cu trenulu mixtu numai a dou'a di la 6 óre 48 m. Alu treilea pléca la 10 óre si ajunge in Brasiovu la 9 óre 20 m. dem. La Sibiu vinu totu câte 3 trenuri pe di, dem. la 5 óre 47 m., dupa am. 1 si 41 m., apoi sér'a la 8 óre 48 m. — Cu alta ocaziune vomu comunica o rubrica inadinsu pentru mersu si venitu in doue directiuni B.-Pest'a—Vien'a, Brasiovu—Bucuresci spre orientarea publiculu si o vomu repeti dupa introducere mai de multe ori.

— (Processu criminalu faimosu) s'a pertractatu la tribunalulu reg. din Clusiu, in care au fostu condamnatu preste 20 romani pentru calcare de casa, rapire si omoru. Decursulu processulu e descrisu pe largu in diariile dela Clusiu, precum se pare, dupa stenografia; si se póte dice cá elu pentru câteva comune din muntii apuseni e nespusu de rusinatoriu, tristu si plinu de jale. Pertractarea tinu 1½ di in 8 si 9 Maiu. De furci a scapatu chiaru si celu mai mare criminalu Dobra Ioanu Harhula, dara infami'a remase cá unu feru arsu pe fruntea loru. Vomu reveni mai pe largu.

— (Insurrectiunea.) In Crivoscie totu se mai batu. In lovirea din 9 Maiu au cadiutu 1 soldatu mortu si 4 raniti. Din insurgenti nu se scie câtu voru fi peritu.

Bibliografia.

— Nou'a Biblioteca Romana. Editur'a tipografiei Alexi in Brasiovu. Nr. 1, 1882. Pretiulu 30 cr. valuta aust.

— Avisu cátra fostii abonati ai incetatulului jurnalulu „Cocosiu rosu”. Subsemnat'a tipografia, cá succésore a firmei „Löw, Gerula & Comp.” sub a carei editiune a esitu „Cocosiu rosu”, spre a despagubi pe onor. abonati pentru abonamentulu loru solvit, li va espeda si anume: la cei cari platisera abonamentulu pe unu anu intregu, „Nou'a Biblioteca” dela 1 Maiu până la 1 Novembre 1881; ér la cei cari platisera abonamentulu numai pe o jumetate de anu, li va espeda „Noua Biblioteca Romana” dela 1 Maiu până la 1 Iulie 1882.

— Avisu cátra abonatii publicatiunei „Nou'a Biblioteca Romana in brosiure”. Onoratiloru abonati la „Noua Biblioteca Romana”, de mai nainte li se voru espeda atáti numeri, pentru câtu au binevoitu a binevoitu a ne trimite banii. Dorindu de a primi jurnalulu, sunt rugati a se abona mai departe si a ne avisa la timpu.

— Avisu cátra onor. publicu cetitoru. Ne magulimu ca intreprinderea nóstra isi va dobendi in curéndu simpatiile intregului publicu romanu. Cei mai fruntasi scriitori ai nostri au binevoitu a ne promite concursulu domnialoru. Dispnnemu de unu materialu copiosu, variatu si totu odata — ne place a crede — pretiosu. Speramu cá viitorulu celu mai apropiatu ne va pune in stare a inzestra foi'a nóstra si cu ilustratiuni originale.

„Nou'a Biblioteca Romana” va apare regulatu la 15 ale fie-carei luni cu incepere de 1 Maiu 1882. Acestu numeru 1 s'a expeditu ceva mai de vreme, inse data sa este de a se socoti dela 1 Maiu st. v.

„Noua Biblioteca Romana” se póte procura si in numeri singuratici, dela ori-ce libraria, colporteuru, legatoru de carti etc. a 30 cr. bani gata.

Abonamente a fl. 7 pe anu séu fl. 3 60 pe semestru nu se pótu face decâtu de-a-dreptulu la tipografi'a T. Alexi in Brasiovu, editoru.

Formatu 4º mare si elegantu pe cóperta ilustratiune frumósa cu Traianu la midulocu si alte doue figuri.

tivamu in biserica artile, cá poesi'a sacra, music'a, pictur'a, sculptur'a etc. Protestantii au sfarmatu icónele dicéundu cá poporulu devenise inchinatoriu de idoli. Asia este; cu acésta inse au scapatu ei de idololatria? Din contra, popórale au facutu si mai facu totu cá jidovii seosi in desertulu Arabiei, in loculu icóneloru isi facu ele alti idoli insutitu mai periculósi, din ómeni vii, din tirani si despoti, uneori din câte unu banditu, apoi vitiei de aur, in tóte bancile si in avutiile de milióne, in profeti minciunosi etc.

Cultivati artile frumóse in biserici.

Red. Obs.

— Desvoltarea Primatului Papalu si influenti'a lui asupra cresitinatei. Cercetari istorice de Simeonu Popescu, professoru de teologia in Sibiu. Editur'a autorului, Sibiu 1882. Tipariulu tipografiei archidieceane.

De acelasi autoru in tipografi'a archidieceana au aparutu: Genesa Evangeliiloru, 1880 pretiulu 80 cr. Catechismu de Moise Toma. prelucratu, 1880 30 cr. Hvespaz in Nicaeno-Constantinopolitanum, 1880 30 cr. Metodica speciala a studiului Religiei in scólele poporale, 1882 40 cr. Desvoltarea primatului papalu etc., 1882 1 fl. 25 cr.

Tóte se potu procura si din librari'a tipografiei archidieceane in Sibiu.

Dela Ministeriulu Financeloru in Bucuresci. Directiunea Vamiloru, Timbrului si Inregistrarei.

In diu'a de **31 Maiu c. v.** la ór'a 3 dupa amiadi se va tine

Licitatiune

prin oferte sigilate, in localulu acestui Ministeriu si la Cassieri'a Generala a judetului Râmnicu-Vâlcei, pentru a se da in intreprindere cladirea unui localu de vama la punctulu Riu-Vadului, in apropiere de trecatórea Caineni din judetulu Râmnicu-Vâlcei.

Pretiulu dela care se póte oferta, va fi maximum dela acelu prevediutu in devisulu acestei cladiri.

Planulu, devisulu si caietulu de conditiuni se potu vedea in tóte dilele de lucru, dela órele 2—5 dupa amiadi la Directiunea Vamiloru si la Cassieri'a Generala a judetului Râmnicu-Vâlcei.

Doritorii de a lua parte la licitatiune, spre a potea fi admisi, trebue se depuna, in bani sau efecte publice garantate de statu, o garantia de 10% din pretiulu prevediutu in devisu.

Pentru Ministru
D. Protopopescu.

(85) 1

Depuneri de capitale pentru fructificare

se primescu la institutulu subsemnatu cu **5%** interese, éra sub conditiune a se insciintia ridicarea depunerei cu 6 luni mai inainte, cu **5½%** interese.

Interesele incepu cu diu'a, care urmédia dupa diu'a depunerei capitalulu si incéta cu diu'a premergatóre dilei, in cari se ridica depunerea, cu acelu adaosu inse, cá numai dupa acele capitale se dau interese, care stau depuse la institutu celu puţin 15 dile. La 1 Ianuariu si la 1 Iuliu a fiacarui anu interesele neridicate se capitalisédia si se fructifica mai departe.

La dorinti'a deponentelui se potu stabili in depunerea capitalulu si conditiuni speciale de esolvire, care se insémna in libelu si in cartea depuneriloru institutului. In atare casu restituirea depunerei urmédia dupa modalitati speciale.

Depunerile tramise prin posta pe langa comunicarea adressei deponentelui, se resolvu totudeauna in diu'a primirei.

Asemene se potu efectui prin posta anuntiari si ridicari de capitale.

Sibiu, in 15 Aprile 1882.

(82) 4—4

„Albin'a”
institutu de creditu si de economii.

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

11 Maiu st. n. 1882.

Fonduri de Statu:

Rent'a romana 1875 5%	1.	88 ½/8
Rent'a romana amort. 5%	„	88 ½/8
Rent'a romana (R. conv.) 6%	„	100 ½/8
Obligatiuni de Statu C. F. R. 6%	„	102 ½/2
Inprumutulu Stern 7%	„	—
Inprumutulu Oppenheim 8%	„	—
Inprumutulu Municipal 8%	„	103 ½/2
Inprumutulu orasiu lui Bucuresci cu lose	„	31.—

Valori felurite:

Creditu fonciaru ruralu 7%	„	102 ½/2
Creditu fonciaru ruralu 5%	„	88 ½/2
Creditu fonciaru urbanu 7%	„	100.—
Creditu fonciaru urbanu 6%	„	93 ½/2
Creditu fonciaru urbanu 5%	„	88.—
Obligatiuni Casci Pens.	„	225.—

Actiuni:

Banca Nationala (500 l.)	„	1340.—
Societatea „Dacie-Romania” (250 l.)	„	350.—
Banca Romaniei (500 l.)	„	—
Soc. cred. mob. rom. (500 l.)	„	—
Soc. rom. de construct. si lucrari publice (500 l.)	„	—

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Kraft.**